

technologies for finding, selecting, processing, transforming and presenting artistic information. The hermeneutic approach has potential in this context, as a methodological basis for organizing the educational process in order to form the ability of future choreography teachers to creatively carry out interpretive activities. In particular, actualization of the hermeneutic approach contributes to the orientation towards identifying the concrete historical content of the text and formation of skills of a creative, holistic, conceptual-philosophical approach to the interpretation of a work of art. The principle of stimulating the students' creative attitude to artistic and analytical activity is associated with the hermeneutic approach. Adherence to this principle ensures a high quality level of interpretation of works in the choreographic and educational process, since it directs attention to the future choreographer's understanding of the artistic content of the work, its genre and style basis in the context of belonging to a certain socio-cultural environment. The transition from an educational and disciplinary to a student-centered learning model, a gradual increase in the role and importance of the creative component of education determine the appropriateness of the use of a reflective approach. This approach, based on understanding one's own psychological reactions and emotions, as well as activities and behavior, corresponds to the specifics of the creative interpretive process. This specificity consists in the subjective nature of the perception and interpretation of the artistic image, namely, in complementing the results of hermeneutic analysis with their own value ideas about the world and culture. The psychological essence of reflection, which consists in self-knowledge, determines the functioning of the psychoemotional mechanism of self-knowledge of internal states at the emotional level through empathy. In this regard, it is advisable to ensure the use of the reflective approach, adhering to the principle of reinforcing the empathic attitude of students to the expressiveness of the artistic language of a work of art in the choreographic and educational process. The student's personality, his individual psychological qualities and abilities are significant factors influencing the process of forming professional abilities. In this regard, an anthropological approach based on taking into account the individual abilities of students-choreographers seems to be relevant. The anthropological approach, focused on the human personality, its spiritual world, preferences, psychological and physical characteristics, correlates with the principle of taking into account individual psychological, physical, personal traits of students in the formation of tactics and strategies of choreographic training. It is advisable to direct further research in this direction to determining effective pedagogical conditions for the formation of the ability of future choreography teachers to creatively carry out artistic and interpretive works of art in the process of professional activity.

Key words: *future teachers of choreography, creativity, interpretation, hermeneutics, reflection, student-centered learning.*

УДК 378

Ольга Єременко

Сумський державний педагогічний університет імені А.С.Макаренка

ORCID ID 0000-0001-9328-1726

Лариса Бірюкова

Сумський державний педагогічний університет імені А.С.Макаренка

ORCID ID 0000-0001-8601-2800

DOI 10.24139/2312-5993/2021.03/549-558

ПРОВІДНІ МЕТОДОЛОГІЧНІ ПІДХОДИ ДО ПІДГОТОВКИ МАГІСТРІВ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА

У статті висвітлено сутність та схарактеризовано провідні методологічні підходи до підготовки фахівців магістерського рівня в галузі мистецької освіти.

Підкреслено, що підготовка магістрів музичного мистецтва ґрунтується на методологічних підходах, що розкривають консолідаційну основу магістерської підготовки, аксіологічні важелі до навчання професіоналів у сфері мистецтва, акмеологічне підґрунтя означеної підготовки, а також її прогностичні орієнтири.

***Ключові слова:** магістри музичного мистецтва, методологічні підходи, аксеологічна основа, акмеологічна спрямованість, консолідаційний підхід, прогностичні орієнтири.*

Постановка проблеми. У контексті модернізаційних змін сучасного етапу розвитку суспільства провідного значення набуває підготовка фахівців другого рівня вищої освіти, що мотивується необхідністю з'ясування суперечностей між інноваційними пошуками, які стосуються змісту і технології навчання, й недостатнім розумінням та усвідомленням їх, а також методологічним і методичним забезпеченням.

За таких умов, розробка проблематики теоретико-методологічного підґрунтя підготовки фахівців магістерського рівня має сприяти вдосконаленню навчального процесу в магістратурі, збагаченню дидактично-методичної оснащеності підготовки майбутніх магістрів. Звертання до проблеми методологічного підґрунтя означеної підготовки мотивується такими міркуваннями: характеристика специфічних ознак застосування методологічних підходів сприятиме з'ясуванню того суттєвого, що притаманне кожному напрямку магістерської підготовки та виду навчальної діяльності, а також особливостям їх реалізації; висвітлення методологічних підходів дасть можливість визначити те спільне, принципово значуще, що обґрунтовує взаємодію напрямів означеної підготовки та видів навчальної діяльності майбутніх фахівців магістерського рівня.

Аналіз актуальних досліджень. Вагомі здобутки в галузі підготовки майбутніх фахівців до музично-педагогічної діяльності відображено в працях А. Козир, О. Кузнецової, О. Михайличенка, О. Олексюк, В. Орлова, Г. Падалки, О. Хижної, В. Шульгіної, О. Щолокової та ін. Утім, опрацювання наукової літератури з досліджуваної теми, а також вивчення практичного досвіду здійснення навчального процесу на бакалаврському та магістерському рівнях вищої освіти свідчить про те, що численні та важливі надбання педагогічної науки стають основою для комплексного дослідження теорії та практики підготовки магістрів музичного мистецтва.

З цих позицій, **мета** даної публікації полягає в розкритті основної специфіки методологічного підґрунтя підготовки магістрів музичного мистецтва.

Для з'ясування поставленої мети було застосовано комплекс **методів** наукового дослідження: теоретичних – аналіз філософської, психолого-педагогічної, музикознавчої літератури для розкриття сутності

методологічних підходів у підготовці магістрів музичного мистецтва, а також визначення основних наукових понять; синтез, абстрагування й конкретизація – для обґрунтування теоретико-методологічних основ магістерської підготовки.

Виклад основного матеріалу. Вивчення та аналіз літератури з даного питання та спостереження за практикою підготовки магістрів музичного мистецтва уможливають міркування про те, що методологічні підходи впливають на вибір педагогічних стратегій і методів навчання фахівців у галузі музично-педагогічної освіти. Слід підкреслити, що методологічні засади визначаються Г. Падалкою як концептуальні узагальнені положення, реалізація та дія яких відбуваються в сфері музично-педагогічної діяльності (Падалка, 2008, 42). Отже, методологічні підходи магістерської підготовки визначаються нами як системне узагальнення теоретичних знань, які виконують роль провідних концептуальних позицій, які реалізуються в освітньому процесі магістрів музичного мистецтва.

Одним із основних аспектів забезпечення ефективності магістерської підготовки в сфері музично-педагогічної освіти є реалізація консолідаційного підходу, що забезпечує взаємодію музично-фахового, педагогічно-практичного, науково-дослідницького напрямів навчання під час збереження змісту кожного з них. Вищезазначені напрями, відзначаючись власними специфічними рисами, характеризуються внутрішньою взаємозумовленістю та тяжіють до взаємодоповнення.

У контексті обраної проблематики є можливість зазначити, що консолідаційний підхід виступає теоретичним підґрунтям забезпечення рівнозначної єдності пізнавальної, інтерпретаційної та творчо-результативної діяльності майбутніх магістрів музичного мистецтва. Досліджувані види навчально-фахової діяльності магістрантів ми не протиставляємо, а визначаємо та враховуємо специфічність кожного з них, що дає можливість обґрунтувати їх консолідаційне застосування з метою створення фундаменту для досягнення внутрішньої цілісності виконавсько-фахових дій. Крім того, у нашому дослідженні підкреслюється, що пізнавальна діяльність містить можливості для мистецько-художнього оцінювання отриманої музично-фахової інформації, для впровадження виконавсько-творчих підходів у процес оволодіння фаховою діяльністю. Звертається увага на те, що художньо-оцінювальні дії супроводжують процеси пізнання музичного мистецтва та творчості під час фахової підготовки магістрів музичного мистецтва. У свою чергу, реалізація творчих підходів поліпшує мистецько-пізнавальну діяльність, а також

створюють передумови для продуктивного оцінювання результатів пізнання та усвідомлення музичного мистецтва.

Вважаємо за доцільне підкреслити, що пізнавальна діяльність під час фахового навчання магістрантів передбачає накопичення мистецької та педагогічної інформації в єдності з досвідом оволодіння ними фундаментальними знаннями художньо-інформаційного характеру. Розвиток у студентів-магістрантів навчально-пізнавальних мотивів пов'язаний із потребою засвоєння відповідних знань та узагальнених способів дій у галузі вокального мистецтва й педагогіки. За таких умов, суттєву роль відіграє активізація художньо-пізнавальної діяльності, що передбачає потребу студентів в усвідомленні зв'язку між змістом матеріалу, що пропонується під час навчання, й сучасною мистецькою інформацією. Велике значення має стимулювання магістрантів до власного втілення теоретичної мистецької інформації у виконавсько-фаховій практиці.

Специфічним змістом оцінювально-інтерпретаційної діяльності в площині консолідаційного підходу є забезпечення в магістрантів особливого ставлення до фахового навчання, сутність якого полягає у формуванні здатності здобувачів вищої освіти до оволодіння досвідом оцінювання результатів роботи у виконавсько-фаховому, педагогіко-практичному напрямках підготовки.

Під час оцінювання магістрант досягає вищого прояву музичного мислення порівняно з пізнавальною діяльністю. Це зумовлюється тим, що оцінювально-інтерпретаційні дії відбуваються в процесі того чи іншого ставлення до результатів художнього пізнання, що актуалізує шляхи його подальшого поліпшення. До того ж, суттєвими рисами реалізації оцінювально-інтерпретаційної діяльності є критичне ставлення майбутніх фахівців магістерського рівня до змісту навчальної інформації.

У такому аспекті рішучого значення набуває оволодіння магістрантами низкою послідовних і взаємопов'язаних оцінних та виконавських дій. Активізація музичного мислення в зазначеному ракурсі базується на взаємозумовленому здійсненні процесів мистецького сприйняття та практичного оволодіння необхідними прийомами музично-фахової діяльності. У галузі мистецько-педагогічної освіти оцінювально-інтерпретаційна діяльність найбільш успішно здійснюється в ході оволодіння магістрантами виконавським мистецтвом, художня результативність котрого безпосередньо залежить від рівня сформованості їх інтерпретаційних умінь.

Розгляд методологічних основ підготовки магістрів музичного мистецтва передбачає, на нашу думку, висвітлення аксіологічних підходів

навчання майбутніх фахівців. У цьому зв'язку слід додати, що здійснення новітніх тенденцій у системі мистецько-педагогічної освіти актуалізує проблему цінностей, ціннісних відношень і орієнтацій, прагнень і уподобань майбутніх магістрів. Опрацювання наукової літератури засвідчує, що орієнтація магістрантів на досягнення цінностей мистецтва з метою реалізації потреб майбутньої фахової діяльності є орієнтиром формування їх життєвих позицій, світоглядних установок як сукупності поглядів, оцінок, принципів та ін. (Кремень та Горлач, 2004).

Варіативність застосування аксіологічних вимірів у мистецькій педагогіці забезпечується багатоаспектністю та різноспрямованістю підходів до розуміння й характеристики цінностей. У роботах науковців відзеркалено різні аспекти класифікації та функціонування цінностей, що дає можливість обґрунтувати формування ціннісного ставлення майбутнього фахівця до своєї професійної діяльності. Так, установка магістрантів на досягнення новаторських тенденцій у мистецькій сфері шляхом активізації уявлень про соціальне замовлення щодо майбутньої професійної діяльності впливає на формування цінностей.

Вище обґрунтований матеріал зумовлює розгляд провідної ролі рефлексії у процесі мистецько-фахового навчання. Мистецька рефлексія впливає на процес самоаналізу, самопізнання внутрішнього життя магістрантами в зіставленні з переживаннями в умовах досягнення музичного твору. У нашому дослідженні вагому роль відіграє позиція Г. Падалки щодо мистецької рефлексії як усвідомленню власних психічних станів і процесів у зіставленні з переживаннями, відтвореними в художньому образі, роздуми людини про власне життя, заглиблення до почуттів у зв'язку зі змістом музичного твору, у зіставленні об'єктивного змісту художніх образів із результатами самоаналізу власного внутрішнього світу (Падалка, 2006, 158-159).

За таких обставин, у процесі рефлексії відбувається зіставлення цінностей особистісного життя магістрантів із світоглядними установками, відтвореними в мистецтві. Позиція про необхідність стимулювання адекватних емоційних переживань у ситуаціях внутрішнього сприйняття цінностей набуває дієвої ролі під час аксіологізації навчання в магістратурі. Як стверджують науковці, «реалізація положень аксіологізму передбачає застосування технологій навчання, які апелюють не стільки до раціонального мислення, скільки до посилення емоційного переживання подій культурного життя, а також створюють умови для рефлексії внутрішніх станів здобувачів освіти...» (Шульгіна, 2000, 121).

До того ж, створення ситуацій «оцінка – взаємооцінка – самооцінка» в освітньому процесі позитивно впливає на художньо-духовний розвиток магістрантів. Крізь призму зазначеного, реалізація аксіологічних підходів у підготовці магістрів музичного мистецтва сприяє формуванню їх духовної культури, яка розуміється «як система життєвих сенсів особистості, пов'язана із внутрішнім психічним її життям і спрямована на реалізацію гуманістичних цінностей на практиці» (Падалка, 2008, с. 32). Отже, духовний розвиток магістрів передбачає їх спрямованість на розширення мистецької обізнаності, їх спроможність глибоко переживати духовні цінності, подані в художніх образах, здатність самотійно оцінювати суспільні й мистецькі цінності та самореалізовуватися в музично-фаховій діяльності.

За ствердженням А. Козир, втілення акмеологічного підходу у професійній підготовці майбутніх фахівців музичного мистецтва здійснюється засобами застосування акмеологічних освітніх технологій. Особливість акмеології, на думку наукині, полягає в тому, що вона досліджує весь життєвий та професійний шлях особистості. Зважаючи на це, А. Козир розглядає акмеологію художньо-творчої діяльності у співвідношенні з її сутнісними загальними ознаками. Вона висвітлює особистісні характеристики суб'єкта діяльності з його здібностями, духовними потребами, мотивами, особливостями мистецького сприйняття тощо та їх вплив на мистецький результат і фахово-творчі досягнення (Козир, 2008, с. 118).

Вважаємо, що обґрунтування змістової сутності акмеологічного забезпечення підготовки фахівців магістерського рівня пов'язано з поняттям «компетентність» та проблемою її формування. Зважаючи на те, що «професійна компетентність» розуміється як широке багатоаспектне поняття, компетентність магістрів у системі мистецько-педагогічної освіти тлумачиться як широка обізнаність у галузі музичного мистецтва і педагогіки, володіння не тільки теоретичними знаннями, але й фаховими вміннями, наявність досвіду художньо-виконавської діяльності засобами мистецтва. Професійна компетентність магістрантів характеризується відтворенням їх художньо-естетичних орієнтацій, рівнем загальної культури, здатністю до творчого самовираження, самовдосконалення.

Вивчення наукового доробку вчених дає підстави узагальнити, що формування професійної компетентності фахівців магістерського рівня відбувається на основі урівноваженої реалізації напрямів фахового навчання здобувачів освіти, взаємозв'язку музично-теоретичної і наукової інформативності, гнучкості та варіативності виконавсько-практичної та пошуково-дослідницької діяльності (Єременко, 2012, с. 75-76).

Нам імпонує позиція А. Козир, яка стверджує, що одним із провідних засобів з'ясування проблеми акмеостановлення майбутнього фахівця є впровадження в навчання інтегрованого підходу, який створює можливість здійснення взаємодії компонентів змісту підготовки як цілісного процесу (Козир, 2008, с. 210).

Натомість, вважаємо, що визначення акмеологічних вимірів підготовки магістрів музичного мистецтва вимагає обґрунтування прогностичних напрямів у їхньому навчанні. Опрацювання наукового доробку і спостереження за практичними проявами в зазначеному ракурсі свідчить про те, що забезпечення модернізованих зрушень у галузі мистецької освіти має передбачати можливість їх прогностичного осягнення як уявного формування майбутніх перспектив освітньої практики на основі передбачення характеру й темпів її технологічно-діяльнісного і соціально-економічного розвитку. З'ясування цього завдання пов'язано з необхідністю окреслення перспективних орієнтирів поліпшення професійної підготовки на магістерському рівні.

Слід підкреслити, що аналіз наукової літератури свідчить про посилену увагу до вирішення проблеми прогнозування. Висвітлення питань педагогічного прогнозування, педагогічного моделювання, педагогічного цілеспрямовання відіграло особливу роль у реалізації праксеологічних ідей. Використання їх змістової сутності спрямоване на досягнення під час професійної діяльності практичної досконалості, майстерності фахівця за допомогою організації системи заходів, оптимальних умов, засобів з метою досягнення максимальних якісних результатів.

Вивчення наукового досвіду в контексті нашого дослідження уможливорює узагальнення про те, що прогнозуючи хід і результат процесу підготовки фахівців магістерського рівня, необхідно передбачати низку пріоритетних заходів, зорієнтованих на досягнення завдань підготовки магістра музичного мистецтва як професіонала. Сучасні дослідження доводять, що процес прогнозування передбачає такі дії: усвідомлення й обґрунтування кінцевої мети, перспектив результатів діяльності; передбачення варіативних підходів під час застосування форм, методів організації результативної діяльності.

Вважаємо, що перспективні орієнтири підготовки магістрів музичного мистецтва узгоджуються з характеристикою чотирьох основних суб'єктів, що формують якісні ознаки століття і параметри розвитку освіти, а саме: учений, який утвердить новий суспільний статус науки; політик, який здійснить політичну консолідацію на демократичних засадах; фахівець, який змінить характер сучасного виробництва з урахуванням

ринкових відносин; духівник, який забезпечить параметри розвитку культури в національному і загальному вимірах (Андрущенко, 2004, с. 11).

Прогностичні орієнтири підготовки магістрів у галузі мистецько-педагогічної освіти моделюються в контексті з новими вимогами до розвитку освіти в напрямі активізації особистісно-соціального підходу, який має забезпечити професійну самореалізацію кожної особистості як члена українського суспільства. Визначення перспективних пріоритетів професійної підготовки магістрів у контексті світових стандартів має мотивуватися потребами забезпечення професійної компетентності випускників, що пов'язана з дотриманням принципу культуровідповідності та поліхудожності фахової підготовки. Так, прогностичні тенденції музично-педагогічної освіти фахівців магістерського рівня передбачають єдність загальнокультурного й фахового у процесі підготовки.

Формування загальнокультурного досвіду активно сприяє музично-художньому розвитку студентів магістратури, проєктується в площину їх мистецько-фахової діяльності. Слід звернути увагу на те, що підготовка магістрантів до проведення дослідної роботи має відбуватися з урахуванням стратегічних орієнтирів у розвитку не лише їх наукової інформативності, але й загальнокультурних орієнтацій. Прогностичні виміри дослідницько-пошукової діяльності студентів магістратури мають забезпечувати єдність абстрагованого й конкретного, логічного та інтуїтивного мислення, аналізу та узагальнення досліджуваних явищ тощо.

Актуалізація поліхудожніх підходів у художньо-естетичному розвитку магістрантів передбачає узгоджене опанування ними художніх напрямів та різних видів мистецтва з метою проведення художньо-образних порівнянь, мистецько-стильових аналогій та ін.

Висновки та перспективи подальших наукових розвідок. Отже, запропонований у публікації матеріал засвідчує нагальність та своєчасність актуалізації даної проблеми й вимагає подальшої її розробки під кутом зору наукової парадигми сучасної національної освіти. Саме в такій площині перспективне обґрунтування актуальних проблем вищої мистецької освіти має орієнтуватися на розвиток оригінальних і новітніх технологій навчання та їх методологічного осмислення.

Насамкінець підкреслимо, що подальшої наукової розробки потребують такі питання, як: орієнтири забезпечення конкурентноспроможності фахівців магістерського рівня під час виконавсько-фахової підготовки; технологічне й методичне втілення рефлексивних основ осягнення мистецтва та ін.

ЛІТЕРАТУРА

- Андрущенко, В. П. (2004). *Роздуми про освіту: статті, нариси, інтерв'ю*. Київ: Знання України (Andrushchenko, V. P. (2004). *Reflections on education: articles, essays, interviews*. Kyiv: Knowledge of Ukraine).
- Еременко, О. В. (2012). *Основи магістерської підготовки. Теорія і практика реалізації в системі музично-педагогічної освіти*. Суми: ВВП «Мрія-1» ТОВ (Yeremenko, O. V. (2012). *Fundamentals of master's training. Theory and practice of implementation in the system of music and pedagogical education*. Amounts: GDP "Dream-1" Ltd.).
- Козир, А. В. (2008). *Професійна майстерність учителів музики: теорія і практика формування в системі багаторівневої освіти*. Київ: НПУ імені М.П. Драгоманова (Kozyr, A. V. (2008). *Professional skills of music teachers: theory and practice of formation in the system of multilevel education*. Kyiv: NPU named after M.P. Drahomanov).
- Кремень, В. Г., Горlach, М. І. (ред.) (2004). *Філософія*. Харків: Прапор (Kremen, V. H., Horlach, M. I. (Eds.) (2004). *Philosophy*. Kharkiv: Flag).
- Падалка, Г. М. (2008). *Педагогіка мистецтва (теорія і методика викладання мистецьких дисциплін)*. Київ: Освіта України (Padalka, H. M. (2008). *Art pedagogy (theory and methods of teaching art disciplines)*. Kyiv: Education of Ukraine).
- Шульгіна, В. Д. (2000). *Музична Україна*. Київ: НМАУ (Shulhina, V. D. (2000). *Musical Ukraine*. Kyiv: NMAU).

РЕЗЮМЕ

Еременко Ольга, Бирюкова Лариса. Основоположные методологические подходы к подготовке магистров музыкального искусства.

В статье освещены сущность и охарактеризованы ведущие методологические подходы к подготовке специалистов магистерского уровня в области художественного образования. Подчеркнуто, что подготовка магистров музыкального искусства основывается на методологических подходах, раскрывающих консолидационную основу магистерской подготовки, аксиологические рычаги к обучению профессионалов в сфере искусства, акмеологические основы обозначенной подготовки, а также ее прогностические ориентиры.

Ключевые слова: магистры музыкального искусства, методологические подходы, аксиологическая основа, акмеологическая направленность, консолидационный подход, прогностические ориентиры.

SUMMARY

Yeremenko Olha, Biriukova Larisa. Leading methodological approaches to musical art masters' training.

The article highlights the essence and characterizes the leading methodological approaches to the training of master's level specialists in the field of art education. It is emphasized that musical art masters' training is based on methodological approaches that reveal the consolidation basis of master's training, axiological levers for training professionals in the field of art, acmeological foundations of the indicated training, as well as its prognostic guidelines.

To achieve the aim of the article, a set of research methods was used: theoretical – analysis of philosophical, psychological, pedagogical, musicological literature to reveal the essence of methodological approaches in the preparation of masters of music, as well as the definition of basic scientific concepts; synthesis, abstraction and concretization – to substantiate the theoretical and methodological foundations of master's training.

The proposed material testifies to the urgency and timeliness of the actualization of this problem and requires its further development from the point of view of the scientific paradigm of modern national education. It is in this area that the long-term substantiation of current problems of higher art education should focus on the development of original and latest learning technologies and their methodological understanding.

It is emphasized that further research will be directed at such issues as: guidelines for ensuring the competitiveness of masters at the executive level during performance and professional training; technological and methodological embodiment of reflexive bases of the comprehension of art, etc.

Key words: *masters of musical art, methodological approaches, axiological basis, acmeological orientation, consolidation approach, prognostic guidelines.*

УДК 378.126.07:163

Чжан Сіньюань

Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського
ORCID ID 0000-0001-6785-7699
DOI 10.24139/2312-5993/2021.03/558-566

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ТА ПРИНЦИПИ ФОРМУВАННЯ ПРОГНОСТИЧНИХ УМІНЬ У МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА

У статті окреслено методологічні підходи щодо розвитку презентаційних умінь майбутніх учителів музичного мистецтва: діяльнісний, що має на увазі розвиток прогностичних здібностей у кожного студента, а також розвиток у них універсальних умінь, спрямованих на вибір мети, планування, організацію, контроль, самоаналіз і оцінку результатів роботи; аксіологічний, що уможливорює розкриття цінностей, значення та смислу прогностичної діяльності в освітньому процесі; системний, заснований на сукупності об'єктів і суб'єктів прогностичної діяльності, які перебувають у певній залежності і складають єдину цілісність; субсидарний, що враховує не тільки прийняття студентом рішень, але й відповідальність за їх виконання; партисипативний, який спирається на методологічні принципи, що сформувалися в системі таких наук, як акмеологія, андрагогіка і геронтологія. Виявлено специфіку процесу формування прогностичних умінь у майбутніх учителів музичного мистецтва, яка полягає у взаємодії між оволодінням студентами прогностичними діями і розвитком у останніх здібностей до реалізації вказаних дій у контексті музично-виконавської діяльності. Проаналізовано дві складові прогностичної діяльності: дескриптивну, пов'язану з описом можливих або бажаних перспектив, станів, способів рішень педагогічних завдань, і передуювальну (або наказувальну), спрямовану на вирішення низки завдань.

Ключові слова: *музично-виконавська діяльність, пошуковий і нормативний прогноз, план, моделювання, випередження, варіативність, субсидарність, партисипативність, компліментарність.*

Постановка проблеми. Під прогнозом у педагогічній діяльності розуміється система науково обґрунтованих уявлень про можливі стани об'єкта навчання в майбутньому, про альтернативні шляхи його розвитку. Прогноз висловлює передбачення, у той саме час, на думку